

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 1. detsember 2020
(OR. en)

13567/20

RECH 483
COMPET 611

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Nõukogu järeldused uue Euroopa teadusruumi kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud nõukogu järeldused, mille nõukogu kiitis heaks 1. detsembril 2020 kirjaliku menetluse teel.

NÕUKOGU JÄRELDUSED

UUE EUROOPA TEADUSRUUMI KOHTA

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- nõukogu 2000. aasta juuni resolutsiooni Euroopa teadus- ja innovatsiooniruumi loomise kohta¹;
- et Barcelonas 2002. aasta märtsis kogunenud Euroopa Ülemkogu² leppis kokku, et liidus teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile tehtavaid üldkulutusi tuleks suurendada, et need moodustaksid ligi 3 % SKPst;
- Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 179, millega luuakse Euroopa teadusruum;
- Euroopa Ülemkogu 2011. aasta veebruari järeldusi,³ milles kinnitati, et Euroopa vajab talentide ja investeeringute ligimeelitamiseks ühtset teadusruumi, ning milles kutsuti üles looma tõeline teadmiste, teadustegevuse ja innovatsiooni ühisturg;
- komisjoni 2012. aasta juuli teatist⁴ ning oma 2012. aasta järeldusi „Euroopa teadusruumi partnerluse tugevdamine tipptaseme ja kasvu saavutamiseks“,⁵ milles lepiti kokku Euroopa teadusruumi praegused prioriteedid;

¹ EÜT C 205, 19.7.2000, lk 1.

² SN 100/1/02.

³ EUCO 2/11.

⁴ 12848/12

⁵ 17649/12

- oma 2013. aasta järeldusi „ELis tehtava rahvusvahelise teadus- ja innovatsioonikoostöö parandamine ja keskendamine: strateegiline lähenemisviis”,⁶ milles tunnistati, et rahvusvaheline mõõde on Euroopa teadusruumi oluline osa;
- oma 2015. aasta mai järeldusi Euroopa teadusruumi 2015.–2020. aasta tegevuskava kohta,⁷ mis oli aluseks liikmesriikide Euroopa teadusruumi tegevuskavade koostamisele;
- oma 2015. aasta detsembri järeldusi soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohta Euroopa teadusruumis⁸;
- oma 2016. aasta mai järeldusi avatud teaduse süsteemile ülemineku kohta⁹;
- oma 2016. aasta novembri järeldusi „Meetmed, mille eesmärk on toetada karjääri alustavaid teadlasi, suurendada teaduskarjääri atraktiivsust ning soodustada investeerimist inimpotentsiaali teadus- ja arendustegevuses”¹⁰;
- oma 2018. aasta mai järeldusi Euroopa avatud teaduse pilve kohta¹¹;
- oma 2018. aasta novembri järeldusi Euroopa teadusruumi juhtimise kohta,¹² milles kutsuti komisjoni üles avaldama 2020. aasta keskpaigaks uut teatist Euroopa teadusruumi kohta pärast 2020. aastat ning mille järel koostati Euroopa teadusruumi ja innovatsiooni komitee (ERAC) tegevuskava;
- Euroopa Ülemkogu 2019. aasta märtsi järeldusi,¹³ milles kutsuti ELi üles suurendama investeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni, et säilitada ülemaailmne konkurentsivõime võtmetähtsusega tehnoloogiates ja strateegilistes väärtusahelates;

⁶ 497/12
⁷ 9351/15
⁸ 14846/15
⁹ 9526/16
¹⁰ 15013/16
¹¹ 9291/18
¹² 14989/18
¹³ EUCO 1/19.

- ELi strateegilist tegevuskava (2019–2024),¹⁴ milles rõhutatakse vajadust laiendada teadustegevust, eriti tegeleda Euroopa teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni killustatusega, ning tunnistatakse, et me peame tegema rohkem, et tagada naiste ja meeste võrdõiguslikkus ning õigused ja võrdsed võimalused kõigile;
- Euroopa teadusruumi tulevikku käsitlevat arvamust,¹⁵ mille ERAC võttis vastu 2019. aasta detsembris ja milles esitati uue Euroopa teadusruumi põhielemendid;
- komisjoni 2020. aasta septembri teatist „Uus Euroopa teadusruum teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks“¹⁶,

I. POLIITILINE KONTEKST

1. RÕHUTAB, kui oluline on rakendada juhtide strateegilist tegevuskava 2019–2024, milles käsitletakse kõige pakilisemaid probleeme, keskendudes kodanike ja vabaduste kaitsmisele, tugeva ja elujõulise majandusliku baasi arendamisele, kliimaneutraalse, rohelise, õiglase ja sotsiaalse Euroopa loomisele ning Euroopa huvide ja väärtuste edendamisele ülemaailmsel tasandil;
2. PEAB sellega seoses TERVITATAVAKS ka komisjoni uusi prioriteete aastateks 2019–2024, milles keskendutakse sellistele olulistele üleminekuvaldkondadele nagu Euroopa muutmine esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks („Euroopa roheline kokkulepe“), uues tööstusstrateegias esitatud uuele innovatsioonialasele lähenemisviisile („Inimeste hüvanguks toimiv majandus“), "Ülemaailmse tervishoiu" tähtsusele, Euroopa vastutustundliku ülemaailmse juhtpositsiooni tugevdamisele („Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine“), inimeste võimestamisele uue põlvkonna tehnoloogiate abil („Digiajastule vastav Euroopa“) ning prioriteetidele „Uus hoog Euroopa demokraatiale“ ning „Euroopaliku eluviisi edendamine“, millega soovitakse tagada eluterve planeet, valmistada Euroopa ette uueks digitaalseks ajajärguks ja laiendada Euroopa tehnoloogilist suveräänsust; TUNNISTAB, et nende prioriteetide saavutamiseks ning Euroopa kestliku tootlikkuse kasvu ja konkurentsivõime tagamiseks on vaja välja töötada ümberkujundav ja tulevikku vaatav teadusuuringute, innovatsiooni ja levitamise strateegia;

¹⁴ Euroopa Ülemkogu võttis selle vastu 20. juunil 2019.

¹⁵ ERAC 1201/20.

¹⁶ 11400/20 + ADD1

3. TUNNISTAB edusamme Euroopa teadusruumi loomisel eelkõige Euroopa teadusruumi tegevuskava ja Euroopa teadusruumi riiklike tegevuskavade abil, milles käsitletakse praeguseid Euroopa teadusruumi prioriteete, mille peamine eesmärk on parandada teadus- ja innovatsioonisüsteemide kvaliteeti kogu Euroopas ja nende koostoimet; VÕTAB murega TEADMISEKS aeglustumise ja ebaühtlase arengu kogu liidus¹⁷; PEAB sellega seoses TERVITATAVAKS ERACi arvamuses Euroopa teadusruumi tuleviku kohta ja komisjoni teatises „Uus Euroopa teadusruum teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks“ Euroopa teadusruumi suhtes väljendatud uusi ambitsioone; RÕHUTAB, et komisjon ja liikmesriigid peavad seda uut Euroopa teadusruumi kõigil tasanditel ühiselt looma ja ellu viima, et tagada õiglane ja tasakaalustatud ühisvastutus kogu liidus;
4. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES toetama uue Euroopa teadusruumi arendamist läbi ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi kõigi valdkondade, kasutades ka muid kavandatud ELi strateegiaid ja programme, nagu taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend, ühtekuuluvuspoliitika vahendid, digitaalse Euroopa programm ja tehnilise toe rahastamisvahend; RÕHUTAB, et ELi teadusuuringute ja innovatsioon raamprogramm on kõige olulisem ELi tasandi vahend Euroopa teadusruumi toetamiseks ja rakendamiseks;

II. UUE EUROOPA TEADUSRUUMI EESMÄRGID

5. MÄÄRATLEB Euroopa teadusruumi kui teadlastele suunatud väärtus-, tipptaseme- ja mõjupõhist ala, mille raames toetatakse teadlasi, teadmisi ja tehnoloogiat ning võimaldatakse nende vaba liikumist; Selline uus Euroopa teadusruum peaks põhinema jagatud vastutusel ning sidusrühmade ja kodanike osalusel, tuginedes Euroopa teaduse ja innovatsiooni ökosüsteemide mitmekesisusele ja tugevatele külgedele, olles reageeriv arukale suunatusele ning pidades teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemide tipptaseme, atraktiivsuse ja konkurentsieelise tagamiseks eriti oluliseks alusuuringuid;

¹⁷ Euroopa teadusruumi 2018. aasta eduaruanne.

6. RÕHUTAB, et kõiki valdkondi alates alusuuringutest kuni rakendusuuringute ja innovatsioonini hõlmaval teadustegevusel ja innovatsioonil ning seeläbi tekkivatel teadmistel on jätkusuutliku majanduskasvu ja töökohtade loomisest veelgi kaugemale ulatuv väärtus, kuna see on ülisuur panus ühiskondlike väljakutsetega toimetulemisse ning väärtus- ja tõenduspõhise poliitikakujundamise ja seega ka Euroopa demokraatlike ühiskondade nurgakivi; TOOB ESILE, kui oluline on jätkuv avatus rahvusvahelisele koostööle uue Euroopa teadusruumi eesmärkide saavutamiseks, et toetada Euroopa rolli ülemaailmse liidrina, ning LEIAB, et assotsieerunud riigid on uue Euroopa teadusruumi võtmepartnerid;
7. RÕHUTAB teadusuuringute ja innovatsiooni olulist rolli Euroopa majanduse taastamisel, võimaldades ja kiirendades digi- ja rohepööret, tugevdades vastupanuvõimet ja kriisideks valmisolekut ning toetades Euroopa konkurentsieelist; TÕSTAB ESILE teadus- ja innovatsioonipoliitika tähtsust teaduse ja innovatsiooni alaste ettevõtlusinvesteeringute võimendamisel, uute tehnoloogiate kasutuselevõtmisel ning asjaomastes poliitikavaldkondades teadmiste ja tehnoloogiate juurutamise toetamisel, et võimaldada Euroopa ettevõtetel töötada välja uusi tooteid ja teenuseid, mis suudaksid edukalt konkureerida ülemaailmsetel turgudel ja pakkuda tulemuslikke lahendusi ühiskondlikele väljakutsetele, aidates seega kaasa tehnoloogilisele suveräänsusele;
8. TÕSTAB ESILE tihedama piirkondliku, riigi ja Euroopa tasandi teadus- ja innovatsioonialase koostöö ja koordineerimise potentsiaali Euroopa teadusruumis, et maksimeerida investeeringute mõju ühiste poliitikaeesmärkide saavutamiseks tulemuslikul ja mõjusuunitluslikul viisil, sealhulgas teadus- ja innovatsioonilõhe vähendamiseks kogu liidus;
9. RÕHUTAB, et uus Euroopa teadusruum peaks jätkuvalt tugevdama teadus- ja innovatsioonisüsteemide ja nendevaheliste ühenduste kvaliteeti kogu Euroopas, aidates samal ajal kaasa teadus- ja innovatsioonipoliitika paremale koostoimele muude poliitikavaldkondadega, eelkõige kõrghariduspoliitika ja tööstuspoliitikaga, ning tagama tõhusama koostoime ühiskonnaga;

10. KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES seadma investeringud uude Euroopa teadusruumi esmatähtsale kohale ning KINNITAB TAAS, et ELi teadus- ja arendusinvesteeringute eesmärk on 3 % SKPst¹⁸. KUTSUB liikmesriike ÜLES püstitama riigi tasandi investeerimiseesmärgi, eelkõige seoses avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse alaste jõupingutustega; VÕTAB TEADMISEKS komisjoni ettepaneku lisada uus avaliku sektori jõupingutuste eesmärk 1,25 % ELi SKPst, mille liikmesriigid peavad saavutama 2030. aastaks kooskõlastatult ELi tasandil, ning kaks uut vabatahtlikku eesmärki, mille kohaselt eraldavad liikmesriigid 2030. aastaks teadus- ja arendustegevusele ette nähtud riiklikest vahenditest 5 % ühisprogrammidele ja Euroopa partnerlustele ning suurendada 50 % võrra teadus- ja arendusinvesteeringuid riikidesse, milles teadus- ja arendustegevus jääb allapoole ELi teadus- ja arendustegevuse intensiivsuse keskmist¹⁹;
11. RÕHUTAB vajadust muuta uus Euroopa teadusruum kogu Euroopa teadlaste, novaatorite, teadusuuringute ja innovatsiooni sidusrühmade ning kodanike jaoks nähtavamaks, mõjukamaks ja asjakohasemaks; TÕSTAB sellega seoses ESILE Euroopa teadusruumi raames võetavate meetmete lisaväärtust; need meetmed oleks osa Euroopa teadusruumi poliitilisest tegevuskavast, mis tuleks süsteemselt ja õigeaegselt ühiselt välja töötada ning liikmesriikide ja komisjoni vahel ellu viia viisil, mis maksimeerib selle mõju kogu Euroopas, et tugevdada riiklike ökosüsteeme, kiirendada arengut ja tagada poliitiline pühendumus; TOONITAB, et liikmesriikide teadusuuringute ja innovatsiooni alaste poliitikaraamistike mitmekesisus eeldab Euroopa teadusruumi raames võetavate meetmete elluviimise vabatahtlikkust ning laialdase osalemise poole püüdlemist; NÕUSTUB võimalusega käivitada 2021. aastal Euroopa teadusruumi need katseprojektid, millel on laialdane poliitiline toetus ning mida viivad ühiselt ellu liikmesriikide kriitiline mass ja komisjon, et säilitada poliitiline motivatsioon prioriteetsetes tegevusvaldkondades kogu liidus ja tuua lisaks osalevatele riikidele kasu kõigile liikmesriikidele;

¹⁸ Euroopa 2020. aasta strateegias seatakse eesmärgiks „innovatsiooni ning teadus- ja arendustegevuse tingimuste parandamine“, eelkõige „teadus- ja arendustegevusse tehtavate avaliku ja erasektori investeeringute suurendamine 3%-ni SKPst“ 2020. aastaks, kusjuures 2/3 peaks tulema erasektorist ja 1/3 avalikust sektorist.

¹⁹ Riigisisised kogukulutused teadus- ja arendustegevusele (GERD) hõlmavad kõiki riigi territooriumil konkreetsel võrdlusperioodil tehtud teadus- ja arendustegevuskulutusi (Frascati 2015). GERD hõlmab avaliku ja erasektori teadus- ja arendustegevuskulusid. See on nelja järgmise institutsionaalse sektori teadus- ja arendustegevuskulude koondnäitaja: äriettevõtted, valitsus, kõrgharidus, eraõiguslikud kasumitaotluseta institutsioonid.

III. EUROOPA TEADUSRUUMI TEGEVUSPRIORITEEDID

12. RÕHUTAB vajadust muuta uue Euroopa teadusruumi eesmärgid konkreetseteks Euroopa teadusruumi meetmeteks, võttes aluseks allpool kirjeldatud neli prioriteetset valdkonda; KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES leppima kiiresti kokku Euroopa teadusruumi poliitilises tegevuskavas, VÕTTES olulise lähtepunktina NÕUETEKOHASELT ARVESSE komisjoni esitatud Euroopa teadusruumi tegevuskava;

A. EUROOPA TEADUSRUUMI SÜVENDAMINE – RAAMTINGIMUSED

13. MÄÄRATLEB Euroopa teadusruumi süvendamise elementi kui ELi ja selle liikmesriikide ühist eesmärki püüelda kõigil tasanditel paremate töö-, töölase konkurentsivõime ja muude asjakohaste raamtingimuste poole, et kasutada täiel määral ära Euroopa teadusruumi koostöövõimalused ja teadlaste, projektide, programmide ja institutsioonide vaheline ühendatus;
14. KUTSUB liikmesriike ÜLES jätkama oma riiklike teadus- ja innovatsioonisüsteemide ning vastavate institutsioonide ja organisatsioonide reformimist, et muuta need atraktiivsemaks, koostalitlusvõimelisemaks, kaasavamaks ja konkurentsivõimelisemaks; RÕHUTAB, et lisaks tiptaseme- ja mõjupõhisusele ning asjakohastele investeeringutele ja ressurssidele on tugeva Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi põhikomponendid eetika ja ühised väärtused, sealhulgas teadusuuringute usaldusväarsus ja vabadus, usaldusväärne vastastikune hindamine, võrdsus ja mitmekesisus;
15. TUNNISTAB komisjoni rolli liikmesriikide selliste reformide ja investeeringute stimuleerimisel ja hoogustamisel, millega püütakse saavutada parem koostalitlusvõime ELis; see toimub nii asjakohastest ELi programmidest ja vahenditest – eelkõige ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammist antava rahalise toetuse kui ka korrapäraste dialoogide ja rahalist toetust täiendavate poliitikatoetusvahendite kaudu, nagu analüüsid, suunised, nõustamine, tehniline tugi, seire ja andmeanalüüs;

16. KUTSUB komisjoni ja osalevaid riike ÜLES arendama Euroopa teadusruumi süvendamiseks katseprojektina edasi ja viima ellu Euroopa avatud teaduse pilve ja selle raamtingimusi, eelkõige jätkates teadusandmetaristute ja -teenuste koondamist kogu Euroopas ning edendades avatud ja koostööl põhinevat teadmiste ja andmete jagamist ja koostalitlusvõimet Euroopa teadusruumis, et toimida kolmepoolses juhtimises usaldusväärse, turvalise ja toimiva teadusuuringute ja innovatsiooni andmeruumi ja -teenuste platvormina Euroopas ning ühineda temaatiliste andmeruumidega, nagu Euroopa ühine terviseandmeruum;
17. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES töötama tihedas koostöös Euroopa teadusruumi sidusrühmadega ühiselt välja ja viima ellu Euroopa teadusruumi meetmeid Euroopa teadusruumi süvendamise peamiste väljakutsetega toimetulekuks; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike üles leppima Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava raames 2021. aastal kokku muu hulgas järgmiste valdkondade tegevusprioriteetides:
- i. **Teadlaskarjäär:** RÕHUTAB, et teadlaskarjääri propageerimine on uue Euroopa teadusruumi väga oluline osa, mis peaks hõlmama atraktiivsete ja turvaliste töö- ja tööhõivetingimuste loomist jätkusuutlikuma ja atraktiivsema teadlaskarjääri pakkumiseks ning meelitama seeläbi ligi ja hoidma tiptasemel teadlasi; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike üles töötama Euroopa teadlaste harta ja teadlaste töölevõtmise juhendi jätkuna muu hulgas teadustaristute jaoks ühiselt välja Euroopa teadlaskarjääri tõhustatud pädevusraamistiku, võttes arvesse avatud teadust, soolist võrdõiguslikkust, digitaaloskusi, teadusuuringute hindamist, teadlaskarjääri ja karjäärivalikute mitmekesistamist ning Euroopa oskuste tegevuskava²⁰ ja Zagrebi üleskutse täiendavaid asjakohaseid elemente; VÕTAB TEADMISEKS Euroopa teadusruumi käsitlevas teatises komisjoni esitatud ettepanekud, sealhulgas teadlaskarjääri toetamise vahendid ja algatuse ERA4You, mille eesmärk on tugevdada muu hulgas akadeemikute ja ettevõtjate koostööd ja liikuvust;

²⁰ 9349/20

- ii. **Sünergia:** PEAB TERVITATAVAKS uusi jõupingutusi, mille eesmärk on luua ja kasutada sünergiat Euroopa rahastamisvahendite vahel, eelkõige tulevase „Euroopa horisont“ programmi, programmi „Erasmus+“, ühtekuuluvuspoliitika fondide (ERF, ESF+ ja Ühtekuuluvusfond), Euroopa Liidu taasterahastu, ühtse turu programmi, ELi välistegevuse vahendite, programmi „EL tervise heaks“ ja digitaalse Euroopa programmi vahel, et maksimeerida eri rahastamisallikate mõju eesmärgiga tagada tõhus topepööre ja kiire taastumine, ning KUTSUB komisjoni tungivalt ÜLES tagama liikmesriikidele praktilised suunised ja ühtlustatud vahendid nende sünergiate parimal viisil riigi ja piirkonna tasandil elluviimiseks;
- iii. **Teadus-/akadeemiline vabadus:** TUNNUSTAB Bologna protsessi raames tehtavaid jõupingutusi akadeemilise vabaduse suurendamiseks ja jälgimiseks Euroopa kõrgharidusruumis osaleva 49 riigi kõrgharidussektoris. PEAB TERVITATAVAKS 20. oktoobril 2020 heaks kiidetud Bonni deklaratsiooni teadusuuringute vabaduse kohta ja 19. novembril 2020 Roomas toimunud Euroopa kõrgharidusruumi konverentsil vastu võetud ministrite kommünikeed akadeemilise vabaduse kohta kui ühist lähtepunkti teadus-/akadeemilise vabaduse kaitsmiseks ja suurendamiseks ning KUTSUB komisjoni, liikmesriike ja akadeemilisi asutusi ÜLES hoolikalt jälgima Bologna protsessis saadud kogemusi ning hindama selle mõju teadusuuringutele, samuti tegema koostööd, eelkõige seoses võimalike näitajate, hindamis- ja järelevalvemeetodite ning nende sobivusega teadusuuringute vabaduse edasiseks suurendamiseks Euroopa teadusruumis;
- iv. **Euroopa teadusruumi ja Euroopa kõrgharidusruumi sidumine:** RÕHUTAB, et Euroopa teadusruumi, Euroopa kõrgharidusruumi ja Euroopa haridusruumi kõrghariduslike elementide vahel tuleb välja arendada tugevamad koostoimed ja seosed; PEAB võimalikeks kindlameelsema koostöö valdkondadeks institutsiooniliste muutuste, teadlaskarjääri, teadushariduse, koolituse, rahvusvahelise koostöö ja teadmiste ringluse valdkonda; TOETAB Euroopa ülikoolide liitude kui tulevase Euroopa nüüdisaegsete ja kaasavate kõrgharidusasutuste hea näite edasiarendamist; VÕTAB TEADMISEKS komisjoni ettepaneku töötada välja tegevuskava kõrghariduse ja teadusuuringute vahelise sünergia loomiseks;

- v. **Teadustaristud:** RÕHUTAB vajadust investeerida jätkusuutlikult riiklikesse ja Euroopa teadustaristutesse kogu nende elutsükli jooksul, et võimaldada neil anda oma panus tiptasemel tulemuste saavutamisse alus- ja rakendusteadustes ning pakkuda põhjalikke teadmisi, mida on vaja praeguste ja tulevaste probleemide lahendamiseks; INNUSTAB liikmesriike, assotsieerunud riike ja komisjoni tegema Euroopa teadustaristute strateegiafoorumi (ESFRI) valgele raamatule „Making Science Happen“ tuginedes tööd selle nimel, et arendada Euroopa teadusruumi peamise ressursina välja tõhusam ja kestlikum Euroopa teadustaristute ökosüsteem ning kasutama täiel määral ära selle suurt panust FAIR-põhimõtetele vastavate andmete jagamisse ja andmekvaliteedi kontrollimisse; TULETAB MEELDE, et piisava avatud juurdepääsu tagamine riiklikele ja riikidevahelistele teadustaristutele, nende suurem koostöö ja integratsioon kogu ELis ning olemasolevat suutlikkust käsitleva teabe vahetamise parandamine näiteks riikide teadustaristute tegevuskavade ja Euroopa teadustaristute strateegiafoorumi protsessi kaudu on tiptaseme ja kaasavuse võti;
- vi. **Avatud teadus:** TOOB VÄLJA, et avatud teadusel, sealhulgas väljaannetele ja teadusandmetele avatud juurdepääsu läbival edendamisel, on ülitähtis roll teadusuuringute ja innovatsiooni mõju, kvaliteedi, tõhususe, läbipaistvuse ja terviklikkuse suurendamisel ning teaduse ja ühiskonna lähendamisel, võttes samal ajal arvesse õiguspäraseid õigus-, julgeoleku- ja privaatsusaspekte; INNUSTAB komisjoni, liikmesriike ja sidusrühmi toetama ja kasutama oma teadusuuringute, teadlaste ja institutsioonide, sealhulgas teadustaristute premeerimis- ja hindamissüsteemides avatud teaduse tavasid ning neid Euroopa tasandil rohkem kooskõlastama; PEAB TERVITATAVAKS publikatsiooniplatvormi „Open Research Europe“ käivitamist; MÄRGIB, et raamatuteaduslik mitmekesisus, mitmekeelsus ja kõikide teadussaavutuste tunnustamine on Euroopa teadusruumi avatud teaduse poliitika olulised elemendid;

B. SUUNATUS: ÜLEMAAILMSES KONTEKSTIS KÄIVITATAVAD TEADUS- JA INNOVATSIOONISUUNITLUSEGA ÜHISALGATUSED MUUDE POLIITIKAVALDKONDADEGA

18. MÄÄRATLEB suunatust kui teadusuuringute ja innovatsiooni ning muude asjakohaste poliitikavaldkondade vahelise strateegilise kooskõlastamise protsessi, mille eesmärk on teadus- ja innovatsiooniinvesteeringute strateegiline suunamine ja tähtsustamine ning selliste teadus- ja innovatsioonisuhetega poliitiliste algatuste väljatöötamise ja rakendamise ettevalmistamine, mis aitavad kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele kogu Euroopas ja mujal;
19. MÄRGIB, et uue Euroopa teadusruumi teisendamisel konkreetseteks poliitika- ja rahastamise meetmeteks võetakse põhisuunaks rohe- ja digipöörde näol toimuv topeltpööre ning vastupanuvõimeline taastumine; RÕHUTAB piiriüleste teadus- ja innovatsiooniinvesteeringute ning piirkondliku, riigi ja ELi tasandi ühisprogrammide tähtsust ning KUTSUB liikmesriike ÜLES tagama ambitsioonikat panust Euroopa teadusruumi raames võetavatesse asjaomastesse üleminekumeetmetesse; TÕSTAB ESILE, et selle tagamiseks, et teadus- ja innovatsioonipoliitika pakuks rohkem ja piisavat toetust teadmiste ja tehnoloogiate juurutamiseks eri poliitikavaldkondades, sealhulgas eesmärgiga viia ellu Euroopa tööstusstrateegiat, on vaja võtta erimeetmeid; TOONITAB sellega seoses kogu Euroopa innovatsioonialaste ökosüsteemide ja nendes osalejate omavaheliste piisavate sidemete olulisust, et tagada uuringutulemuste kiirem rakendamine majanduses ja ühiskonnas;
20. KUTSUB komisjoni ja huvitatud liikmesriike ÜLES viima 2021. aastal läbi tegevuskavaprotsessi, mis käsitleb Euroopa teadusruumi teadus- ja innovatsioonialast katseprojekti saastevaba vesiniku kohta, tagades samas sidususe muude seotud algatustega ning ilma, et see piiraks vajadust Euroopa teadusruumi katseprojektist laiema vesinikualase teadus- ja innovatsioonipoliitika kujundamise järele;

21. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES töötama tihedas koostöös Euroopa teadusruumi sidusrühmadega ühiselt välja ja viima ellu Euroopa teadusruumi meetmeid suunatuse, topeltpöörde ja vastupidava taastumise edendamiseks; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike üles leppima Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava raames 2021. aastal kokku muu hulgas järgmiste valdkondade tegevusprioriteetides:

- i. **Euroopa vastupanuvõime algatus:** TUNNUSTAB COVID-19 pandeemiale reageerimiseks algatatud meetmeid, nagu Euroopa teadusruumi koroonavastane tegevuskava ning teadustaristute ja e-taristute poolt ühiselt Euroopa avatud teaduse pilve raames loodud tervishoiu Euroopa andmeruum; TUNNISTAB vajadust jätkata kriisist tekkinud probleemide lahendamist ning arendada kõrgetasemelisi ennetus- ja reageerimisstruktuure, mis suurendaks Euroopa vastupanuvõimet tulevikus, sealhulgas ühist nägemust privaatsusest ja muudest eetilistest küsimustest; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike üles looma ühist ja kooskõlastatud teadus- ja innovatsioonisuunitlusega keskpika perioodi poliitikaalgatust, võttes arvesse taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendiga kehtestatud prioriteete;

- ii. **Digipööre:** TUNNISTAB, et digipööre mõjutab uue Euroopa teadusruumi kõiki aspekte sügavalt; RÕHUTAB, et digitehnoloogia (5G-võrgud, protsessorid ja elektroonilised komponendid, kõrgjõudlusega andmetöötlus, andmete kättesaadavus, töötlemine ja analüüs) aitab kaasa Euroopa tehnoloogilisele suveräänsusele; INNUSTAB komisjoni ja liikmesriike suurendama riigi ja Euroopa tasandi kooskõlastamise taset, eelkõige mis puutub teadus- ja e-taristutesse; TÕSTAB sellega seoses ESILE tehisintellekti võimalusi; TULETAB MEELDE suurt vajadust sidusa, tervikliku ja strateegilise lähenemise järele Euroopa ja riigi tasandi erinevatele tehisintellektiga seotud meetmetele, mille puhul võetakse omaks ühistel Euroopa väärtustel ja eetilistel põhimõtetel, sealhulgas sotsiaalsel mitmekesisusel ja soolisel võrdõiguslikkusel põhinev inimkeskne lähenemisviis ning püütakse saavutada ülemaailmset haaret; KUTSUB komisjoni üles jätkama jõupingutusi üleeuroopaliste tehisintellekti alaste pädevusvõrgustike loomiseks, integreerides tehisintellektiga seotud eri tegevussuunad, koondades mõju maksimeerimise eesmärgil teadmised ja teadusuuringute tulemused ning edendades tehisintellektipõhiste rakenduste kasutuselevõttu strateegilistes valdkondades nii Euroopas kui ka kogu maailmas;
- iii. **Euroopa teadus- ja innovatsioonipartnerlused:** PEAB TERVITATAVAKS märkimisväärseid edusamme Euroopa teadus- ja innovatsioonipartnerluste uue strateegilise ja tervikliku lähenemisviisi väljatöötamisel ning uue strateegilise koordineerimisprotsessi ettevalmistamisel; TÕSTAB ESILE, et riigi ja Euroopa tasandi investeringuid ning poliitilisi kohustusi ühendavad partnerlused mängivad uue nn suunatuse arendamises samuti olulist rolli; KUTSUB liikmesriike üles kasutama täielikult ära partnerluste potentsiaali, et saavutada Euroopas ühiselt mastaap ja ulatus kestliku arengu eesmärkide tulemuslikuks saavutamiseks, sealhulgas pakkudes ELi tasandi algatuste täiendamiseks asjakohaseid rahalisi ja mitterahalisi riigi tasandi toetusi; KUTSUB komisjoni ÜLES tagama partnerluste strateegilise koordineerimise protsessi õigeaegse käivitamise;

- iv. **Teadmiste ringlus:** TOONITAB, et vaja on täiendavaid jõupingutusi, et muuta liidu intellektuaal-teaduslik vara ühiskonna nõudmistele vastavateks uuteks toodeteks ja teenusteks; KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES edendama avatud teadust ja avatud innovatsioonitavasid ning ergutama teadmiste ja tehnoloogia ühist loomist Euroopas; PEAB TERVITATAVAKS komisjoni algatust vaadata Euroopa uue tööstusstrateegia taustal läbi komisjoni 2008. aasta soovitus, mis käsitleb intellektuaalomandi haldamist teadmussiirdealastes tegevustes, ning kaasnev tegevusjuhend, ning töötada välja ELi tehnoloogiataristute strateegia,²¹ et hõlbustada koostööd ja teadmiste vahetamist Euroopa ettevõtete vahel ning tagada nende juurdepääs õigetele oskustele ja eksperditeadmistele;
- v. **EUREKA:** TUNNUSTAB EUREKA märkimisväärseid saavutusi Euroopa teadusruumi, sealhulgas selle välismõõtme toetamisel ning KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES aitama kaasa EUREKA kui juhtiva üleeuroopalise struktuuri edasiarendamisele, et rakendada tööstuse ja akadeemiliste ringkondade kahe- ja mitmepoolset turulähedast teadus- ja innovatsioonitegevust, keskendudes eelkõige topeltpöördele ning kaasates väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd) ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid, võttes sealhulgas arvesse nende üha olulisemat Euroopa ja rahvusvahelist koostööpotentsiaali;

²¹ „Tehnoloogiataristu“ – rajatised ja ressursid, näiteks katseplatvormid, katseliinid, näidisprojektid, katserajatised või eluslaborid, ja nendega seotud teenused, mida riikide teaduslaborid või tööstus kasutavad sellise väga uuendusliku tehnoloogia väljatöötamiseks, tootmiseks, katsetamiseks ja täiustamiseks, mis on laborikeskkonnas valideeritud, sealhulgas prototüüpide väljatöötamine, tootmisprotsessi määratlemine ja katsemenetlused; taristud on avatud mitmele kasutajale.

- vi. **Rahvusvaheline koostöö:** RÕHUTAB vajadust komisjoni ja liikmesriikide vahelise tugevdatud partnerluse järele teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonialaste koostöölepingute ning teadusdiplomaatia valdkonnas, et saavutada kindlam koostöö kolmandate riikidega, austades täielikult vastastikkuse, avatuse, läbipaistvuse, ühiste väärtuste, sealhulgas inimõiguste ja intellektuaalomandi õiguste põhimõtteid ning suuremat mõju seoses ELi üldiste poliitikaeesmärkidega; KUTSUB komisjoni ÜLES koostöölastama tihedas koostöös liikmesriikidega poliitilisi dialooge, et tugevdada väljakujunenud teadus- ja innovatsioonisuhteid ning koostööd kolmandate riikide ja piirkondadega, sealhulgas Aafrika, ida- ja lõunapartnerluste ning Euroopa – Vahemere piirkonnaga, ning tõhustama veelgi koostööalgatusi Lääne-Balkani partneritega, ning MÄRGIB vajadust terviklikuma lähenemisviisi järele ELi strateegilise autonoomia kaitsmisel, säilitades samal ajal avatud majanduse, sealhulgas ELi teadus- ja innovatsioonialase koostöö kaudu kolmandate riikidega; TÕSTAB ESILE vajadust teha suuremaid jõupingutusi teadus- ja innovatsioonialase koostöö väljaspool Euroopat avalduva mõju koostöölastatud mitmetasandiliseks prognoosimiseks, hindamiseks ja jälgimiseks;

C. OSALEMINE: TEADUSUURINGUTE JA INNOVATSIOONI NÄHTAVUS JA OLULISUS ÜHISKONNAS

22. MÄÄRATLEB osalemise elementi kui ELi ja liikmesriikide ühiseid jõupingutusi, mille eesmärk on muuta uus Euroopa teadusruum teadusringkondadele nähtavamaks ning suurendada teadus- ja innovatsioonialgatuste kavandamisel, elluviimisel ja teadmistevahetuses projekti, programmi ja institutsioonide tasandil teadusuuringute ja innovatsiooni nähtavust ja praktilisust ühiskonna jaoks;
23. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES arendama Euroopa teadusruumi katseprojektina edasi ja viima ellu üldsusele mõeldud teaduskampaaniat „Plastpiraadid“, et edendada omavahelist suhtlemist Euroopa teadusruumis ning suurendada seeläbi kodanike, eelkõige noorte teadlikkust teadusuuringute ja innovatsiooni mõjust ja kasulikkusest nende igapäevaelus; JULGUSTAB tegema koostööd kavandatava missiooniga „Ookeanide, merede ning ranniku- ja maismaavete hea seisund“;
24. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES töötama tihedas koostöös Euroopa teadusruumi sidusrühmadega ühiselt välja ja viima ellu Euroopa teadusruumi meetmeid ühiskonnaga suhtlemise edendamise peamiste väljakutsetega toimetulekuks; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike üles leppima Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava raames 2021. aastal kokku muu hulgas järgmiste valdkondade tegevusprioriteetides:
- i) **Üldsusele mõeldud teaduskampaaniad:** KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES korraldama vähemalt iga kahe aasta järel üleeuroopalisi üldsusele mõeldud teaduskampaaniaid, et juhtida tähelepanu sellele, millised on kogu Euroopa head tavad kodanike julgustamiseks teadus- ja innovatsioonipoliitika kujundamises ja elluviimises osalema ning nende selle eest premeerimiseks, et suurendada kodanike usaldust teaduse vastu ning hõlbustada teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni kasutuselevõttu; INNUSTAB looma selliste üldsusele mõeldud teaduskampaaniate ja programmi „Euroopa horisont“ kavandatud missioonide vahelist sünergiat;

- ii) **Teaduskommunikatsioon:** JULGUSTAB liikmesriike ja komisjoni suurendama jõupingutusi, et parandada üldsuse teadlikkust teadusest ja tehnoloogiast, stimuleerida teaduse populariseerimist ja meedia huvi, edendada teadusharidust ning pakkuda teadlastele asjakohast koolitust ja oskusi teadusliku kommunikatsiooni valdkonnas; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES koostama Euroopa poliitilist lähenemist teaduskommunikatsioonile, uurides võimalusi, mida pakub liiduna toimiv ELi teadusmeediavõrgustik, mis annab Euroopa üldsusele, meediale ja poliitikutele juurdepääsu viimastele teaduslikele andmetele päevakohaste teemade kohta, aga ka uus Euroopa teadus- ja innovatsioonipealinnade algatus või koostöövõrgustikuga seotud tegevused, mille eesmärk on asjaomaste piirkondlike, riigi ja ELi tasandi algatuste parem ühendamine;

D. LAIALDANE KAASATUS JA TIPPTASEME VÕIMALDAMINE

25. MÄÄRATLEB kaasatust kui teadlaste, riigi ja piirkonna tasandi osalejate ning kogu Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni sidusrühmade laialdast, sooliselt tasakaalustatud ja mittediskrimineerivat osalemist Euroopa teadusruumi tegevuses, et täielikult vabastada ja ära kasutada Euroopa teadusruumi kõik võimalused aidata kaasa piirkondlike, riigi ja Euroopa poliitikaeesmärkide saavutamisele, mida tehakse riigi ja/või ELi tasandi suunatud meetmete abil, et edendada ja hõlbustada koostöövõrgustike avatust ja kaasatust ning vähendada killustatust ja erinevusi liikmesriikide vahel ja nende sees;
26. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES kujundama Euroopa teadusruumi kaasatuse edendamiseks mõeldud Euroopa teadusruumi katseprojekt EURAXESS ümber Euroopa teadusruumi talendiplatvormiks, mis võimaldaks kõrvaldada tasakaalustatud liikuvusmodelite ees seisvad takistused, toetades teadlaste karjääriarenguid Euroopa teadusruumis, ühendades teadlasi ja asutusi, parandades tööalast konkurentsivõimet ja talentide vastuvõtuvõimet ning liikuvuskavasid;

27. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES töötama tihedas koostöös ja ühiselt Euroopa teadusruumi sidusrühmadega välja ja viima ellu Euroopa teadusruumi meetmeid laialdase kaasatuse peamiste väljakutsetega toimetulekuks; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike üles leppima Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava raames 2021. aastal kokku muu hulgas järgmiste valdkondade tegevusprioriteetides:
- i. **Ajude ringlus:** RÕHUTAB VEEL KORD, et nn ajude äravool, mida põhjustavad mitmed erinevad kohaliku, piirkondliku ja riigi tasandi sotsiaal-majanduslikud tegurid, on liikmesriikides ja nende jaoks endiselt suur probleem ning soodustab teadus- ja innovatsioonilõhe tekkimist ELis; TUNNISTAB, et teadlaste nii geograafiline kui ka sektoritevaheline liikuvus on uue Euroopa teadusruumi keskne mõõde maailmatasemel tulemuste tagamiseks; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES jälgima ja soovitama meetmeid kaootilise ajude ringlusega tegelemiseks, sealhulgas seoses tasustamissüsteemi, liikuvusmudeli, töötingimuste ja sotsiaalkindlustuspoliitikaga ning toetuste ja pensionide ülekantavusega ning teadlaste sektoritevahelise liikuvusega;
 - ii. **Sooline võrdõiguslikkus:** TULETAB suure murega MEELDE, et endiselt valitseb suur sooline tasakaalustamatus, mis ei lase Euroopal täielikult ära kasutada tipptaseme saavutamisele suunatud teadus- ja innovatsioonisüsteemi võimalusi, ning KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES keskenduma uuesti soolisele võrdõiguslikkusele ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse kavade kaudu ning soolise mõõtmelise sisulise integreerimise kaudu teadus- ja innovatsioonitegevusse; KUTSUB liikmesriike teadusuuringuid rahastavaid organisatsioone ÜLES edendama meetmeid, millega tagada, et soolised eelarvamused ei mõjutaks teadusuuringute rahastamist;

- iii. **Teadusjuhtimine:** TUNNISTAB kasvavat vajadust teadusjuhtimise professionaalsemaks muutmise järele teadustööd tegevates ja rahastavates organisatsioonides, sealhulgas digioskuste arendamise kaudu, et parandada nende suutlikkust osaleda kogu Euroopa teadusruumi hõlmavates koostöövõrgustikes; KUTSUB komisjoni ÜLES käivitama katseprojekti üleeuroopalise võrgustiku programmi loomiseks teadusjuhtidele, sealhulgas teadustaristu juhtidele, ning LEIAB, et teadusjuhtimise programmide ja suuniste väljatöötamiseks pakuks lisaväärtust teadusjuhtimise koolitajate vaheline koostöö, sealhulgas kõrgharidussektoris;
- iv. **Euroopa teaduse ja tehnika alane koostöövõrk:** Tunnistab, et Euroopa teaduse ja tehnika alane koostöövõrk, millega edendatakse Euroopa ja rahvusvahelist teaduskoostööd, sealhulgas kaasatuse ja alt üles lähenemisviisi kaudu, on oluline teadusuuringute ja innovatsiooni vahend ja uks Euroopa teadusruumi; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES tugevdama Euroopa teaduse ja tehnika alase koostöövõrgu rolli Euroopa teadusruumi juhtiva võrksuhtlemisvahendina, mis ühendab, võimestab ja hoiab eelkõige noori teadlasi, ning toetama teadlaste vaba liikumist, sealhulgas teaduskarjääri arendamist, edendades eelkõige Euroopa naabruses asuvate riikide osalemist, nt Euroopa teaduse ja tehnika alase koostöö koolituskeskuste ja lühiajaliste liikuvusmehhanismide kaudu;

IV. EDASISED SAMMUD

28. KUTSUB ELi nõukogu tulevase eesistujariike ja komisjoni ÜLES korraldama korrapäraseid poliitilisi dialooge, et toetada mõjusuunitlusega investeringuid ja reforme riigi ja piirkondlikul tasandil ning kõigi rahastamisallikate ja olemasolevate poliitikatoetusvahendite kasutuselevõttu Euroopa tasandil, sealhulgas vähemalt kord kahe aasta jooksul toimuvate Euroopa teadusruumi ministrite konverentside kaudu, eesmärgiga kujundada edasisi meetmeid Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava rakendamiseks ning teha kokkuvõtte Euroopa teadusruumi praeguste meetmete arengust ja saavutustest;

29. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES töötama 2021. aastal uue Euroopa teadusruumi elluviimiseks välja Euroopa teadusruumi poliitiline tegevuskava ja mitmetasandilise valitsemise mudel, milles käsitletakse Euroopa teadusruumi meetmete väljatöötamist ja elluviimist, ning VÕTAB ARVESSE komisjoni teatises Euroopa teadusruumi kohta, Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni paktis ning Euroopa teadusruumi üleminekufoorumis esitatud juhtimisalaseid elemente; RÕHUTAB, et uue juhtimismudeli väljatöötamisel tuleks juhinduda järgmistest põhimõtetest:

- **Kaasatus:** kõigi liikmesriikide, sealhulgas piirkondlike omavalitsuste, Euroopa Regioonide Komitee, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna sidusrühmade ja vajaduse korral kodanikuühiskonna kaasamine.
- **Tõhusus:** Euroopa teadusruumi meetmete väljatöötamiseks ja rakendamiseks sobivate lihtsustatud juhtimisprotsesside kindlaksmääramine, mille puhul kehtestatakse ühised eesmärgid ja otsustatakse Euroopa teadusruumi algatuste rakendamiseks vajalikud sammud, sealhulgas asjakohased valdkondlikud strateegiad.
- **Sidusus:** püüdlemine piirkondliku, riigi ja ELi tasandi vahelise tihedama teabevahetuse ja koostöö poole, et käsitleda struktuurilisi küsimusi teadus- ja innovatsioonipoliitika raames ja sellest väljaspool.
- **Tulemuslikkus:** Euroopa teadusruumi sidumine tulevase „Euroopa horisont“ programmi strateegilise planeerimisega, et tugevdada teadus- ja innovatsioonipoliitika ja -meetmete kooskõlastatust varases etapis ning laiendada seeläbi riigi ja ELi tasandi teadus- ja innovatsioonimeetmete ulatust ja mõju.
- **Tõenduspõhine lähenemisviis:** Euroopa teadusruumi järelevalvesüsteemi, sealhulgas selle näitajate ja aruandluskorra läbivaatamise edendamine tihedas koostöös komisjoniga, VÕTTES ARVESSE komisjoni ettepanekut luua iga-aastane Euroopa teadusruumi tulemustabel ning püüda anda liikmesriikidele tehnilist ja eksperdiabi Euroopa teadusruumi riikliku järelevalvetegevuse ja selle Euroopa poolaastaga seotuse ning riiklike taaste ja vastupidavuse kavade kasutuselevõtu täiustamiseks.
- **Asjakohasus:** poliitiliste prioriteetide seadmine, muu hulgas nõukogu asjakohase rolli kaudu, samuti poliitilised mõttevahetused Euroopa teadusruumi korrapärastel ministrite konverentsidel, kus osalevad sidusrühmad ja partnerid väljastpoolt liikmesriike, kui see on asjakohane;

30. PALUB ERACil anda nõu küsimuses, kas ja millises ulatuses on uue Euroopa teadusruumi elluviimiseks vaja seadusandlikke meetmeid ja nõukogu soovitusi;
 31. KUTSUB järgmist eesistujariiki Portugali ÜLES arendama edasi teadlaskarjääri teemat ja komisjoni esitama sel eesmärgil konkreetseid Euroopa teadusruumiga seotud ettepanekuid.
-